

مراقبت‌های روزهای پایانی عمر: رویکرد مراکز درمانی بیمار-محور در ایران

مجمع بین المللی سیاستگذاری سلامت
سال ۲۰۱۷
تفلیس، گرجستان
دکتر عبدالرحیم حزقی
هماتولوژیست و انکولوژیست
ریاست مرکز مراقبت‌های طب تسکینی

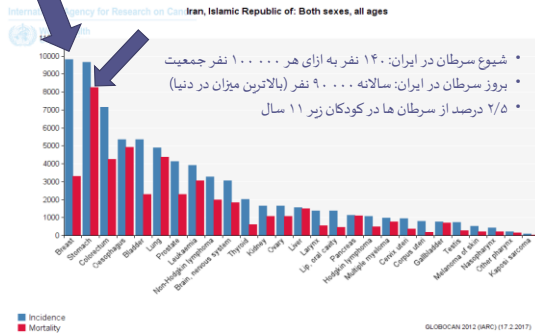
رئوس مطالب طب تسکینی در ایران

- تعاریف
- بروز و مرگ و میر سرطان در ایران
- ارزش‌های طب تسکینی
- مراکز طب تسکینی
- فرآیندهای طب تسکینی
- طب تسکینی و هزینه‌ها
- مطالعات منتشر شده و پژوهش‌ها

تعاریف

- **مراقبت‌های پروژهای پایانی عمر:** در ایران مراقبت‌های حمایتی نزدیک به فوت بیمار نه تنها برای بیمارانی که در ساعات پایانی عمر خود هستند بلکه برای بیمارانی که دارای بیماری پیشرفته غیرقابل درمان و پیشرونده قلمداد می‌شود.
- **طب تسکینی در ایران** مبتنی بر مراقبت در منزل میباشد: این رویکرد برای ارتقای کیفیت زندگی بیمار و خانواده‌های آنها مورد استفاده قرار می‌گیرد که با یکی از بیماری‌های تهدید کننده حیات و زندگی فرد مواجه اند. این اقدامات از طریق پیشگیری و تسکین درد بوسیله شناسایی زودهنگام و ارزیابی و درمان درد و سایر مسائل فیزیکی، روانی و معنوی اجرا می‌شوند.

بروز و مرگ و میر سرطان در ایران

ارزشهای طب تسکینی

- احترام به استانداردهای قانونی و مذهبی (اسلام و سایر مذاهب)
- احترام به باورهای فرهنگی و روحانی
- تمرکز بر جامعه و نگاه کل گرا
- مرگ توأم با کرامت انسانی
- محوریت بیمار (کار تیمی)
- تعامل پویا میان سازمانهای سودده و غیرسودده و خیریه ها

احترام به فرهنگ و مذهب

- بر اساس حمایتهای معنوی، تنوع باورهای فرهنگی و مذهبی در ایران مورد احترام قرار می گیرند. هر یک از مذاهب می توانند روحانی خود را در اختیار داشته باشند:
- ۹۹ درصد مسلمان
  - ۱ درصد مسیحی، زرتشتی و یهودی
  - تفاوتهای فرهنگی و قومی افراد در ایران شامل کردها، ترکها، لرها، عربها، بلوچها و .. می شوند.

تمرکز بر جامعه و نگاه کل گرا

- نگاه کل گرا مراقبت‌های کلی را رویکرد کاملی از مراقبت‌های معنوی در قالب فرهنگ ایرانی ارائه می دهد.
- تمرکز بر جامعه شامل موارد ذیل می باشند:

- ✓ کلیه افراد درگیر با بیماران
- ✓ خیریه به عنوان یک فعالیت فرهنگی
- ✓ مشارکت و درگیر شدن کلیه استا‌نها

مرگ و میر

- احترام به استانداردهای قانونی و مذهبی (اسلام و سایر مذاهب)
  - ممنوعیت مرگ آسان (خاتمه مرگ توسط خود فرد)
  - طی فرآیند طبیعی مرگ (غیرقانونی بودن CPR)
  - باورهای فرهنگی
- تعیین زمان و مکان مرگ (بیمارستان دولتی، بیمارستان خصوصی، منزل، خانه سالمندان و ...)
- مرگ تام با کرامت انسانی
- صدور گواهی فوت: تماس با اورژانس ۱۱۵/پزشک عمومی خانه سالمندان/بیمارستان خصوصی

مراقبت‌های بیمار محور

- تشخیص و مداخلات و در مداخل اولیه
  - شیمی درمانی، رادیوتراپی و جراحی
  - با‌توانی، تغذیه، تزریق خون، تجویز آنتی بیوتیک و غیره
- طراحی برنامه سلامتی همراه با مؤلفه آموزش
  - مشارکت بیماران و همراهان
  - کار تیمی برای ارتقای پذیرش بیماری
  - افزایش کیفیت زندگی در بیماران
  - کاهش افسردگی
  - مرگ با کرامت انسانی

کلیه بیماران
در هر مرحله از بیماری

کلینیک حمایتی

- کنترل علائم: درد، تهوع، استفراغ، افسردگی، بیوست، زخم بستر، کولوستومی، لنفوم و غیره
- مدیریت درد: روانشناسی، اقتصادی، درد خانوادگی
- دارودرمانی: مورفین، اکسی کودون، فنتانیل، ترامادول، پتیدین، متادون و غیره
- مدیریت درد با روشهای تهاجمی: توسط متخصصین بیهوشی و جراحی

مرکز طب تسکینی: اصفهان

خدمات	تعداد	خدمات	تعداد
بذکریش	11436	کارهای اجتماعی	7400
مشاوره تغذیه	1500	ویزیتهای منزل	11000
مشاوره درد	3200	مشاوره های تلفنی	23000
بازتوانی	1700	مشاوره های روانشناسی	6000
لنفوم	9700	طب مکمل	520
مشاوره زندگی	2300	مراقبتهای معنوی	1106

مرکز طب تسکینی

فرصتها

- فعالیت از سال ۲۰۱۰
- کار تیمی (انکولوژیست، روانشناس، رادیوتراپیست، مراقبتهای حمایتی، طب تسکینی، مراقبتهای اجتماعی)
- ۶۹ درصد از بیماران مرگ طبیعی در منزل را انتخاب می کنند
- مشاوره های تلفنی: ۲ ساعت در روز، حتی روزهای تعطیل (بیش از ۸۰ درصد مسائل با راهنمایی از طریق تلفن مرتفع می شوند)
- مراقبت در منزل و بازدید از منازل

چالشها

- کمبود کارکنان با مهارت و آموزش دیده
- کمبود آسایشگاه های استاندارد
- کمبود سازماندهی جذب و توانمندسازی داوطلبان

طب تسکینی در تهران

Services	Number	Services	Number
بذکریش	3750	کارهای اجتماعی	3900
مشاوره تغذیه	844	وکیل‌های منزل	542
مشاوره درد	390	مشاوره های تلفنی	14000
بازتوانی	600	مشاوره های روانشناسی	26000
لغوم	240	طب مکمل	360
مشاوره زندگی	740	مراقبت‌های معنوی	840

مرکز طب تسکینی در گرگان

Services	Number	Services	Number
بذکریش	1571	کارهای اجتماعی	1500
مشاوره تغذیه	360	وکیل‌های منزل	495
مشاوره درد	1000	مشاوره های تلفنی	1500
بازتوانی	510	مشاوره های روانشناسی	4500
لغوم	400	طب مکمل	1400
مشاوره زندگی	-	مراقبت‌های معنوی	

فرآیندهای طب تسکینی

1. اداره بخش :
  - پذیرش بیمار توسط منشی آموزش دیده
  - مستندسازی: تکمیل مدارک پزشکی توسط پزشک
  - چک مجدد توسط انکولوژیست
2. برنامه ریزی درمانی
  - بیماران
  - خانواده بیماران
3. مراقبت‌های آسایشگاهی تغییر یافته در ایران
  - مشاوره تلفنی
  - مدیریت درد
  - کاهش عوارض بیماری
4. مراقبت در منزل و ویزیت بیماران در منزل آنها
5. تعیین محل فوت بیمار (با حفظ کرامت انسانی و احترام به مذهب بیمار)

اقتصاد و هزینه ای طب تسکینی و سرطان

- دولت و بیمه های درمانی بیش از ۹۰ درصد هزینه ها را تحت پوشش قرار می دهند.
- سایر بیمه های خصوصی و مکمل درمان
- بیمارانی که بیمارستانهای خصوصی را انتخاب می کنند متحمل بیشتر هزینه های درمان می شوند.
- خیریه ها

Iran

خیریه ها و سرطان در ایران

- حدود ۱۶۰ خیریه و سازمان غیردولتی در درمان سرطان مشارکت دارند.
- پیشگیری
  - درمان و پژوهش
  - حمایت مالی
- خیریه آلا از سال ۲۰۰۹ در موارد اشاره شده مشارکت داشته است. به طور ویژه بهش طب تسکینی مراقبت از بیمار در منزل و ویزیت های منزل بیمار را مورد حمایت قرار داده است.

سپاس

این سخنرانی و ارائه مورد حمایت Last Mile4D قرار گرفته است.

محتوای علمی این ارائه توسط افراد زیر تهیه شده است:

سارا آقابابا: دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی
حسینی سلیمان زاده: کارشناس ارشد آمار

بنیاد خیریه آلا
مرکز طب تسکینی

تماس با ما
تهران: بیمارستان فیروزگر 0098-9384464574
تهران: بیمارستان شهدای تجریش 0098-9384464574
اصفهان: بیمارستان حضرت سیدالشهدا 0098-0311235021
گرگان: 01732236645

Amidhazini@gmail.com
